

בעתונות הצבאית

נשק וטקטיקה

חימוש גרודי בנשק מסייע כבד

מחשיבותם וערכם; ונהפוך הוא. על-כך עשויה להעיד הטבלה הניתנת להלן, המגלה לפנינו תהליך כללי של תגבורת מספרם החל בימי ראשיתה של מלחמת העולם השנייה — וגמור בסיומה.

מספרם של כלי-הנשק הכבדים בגרודי-רגלים

אכן, לגבי המספרים המתמתיים לתחת הרגלים — התמורה המספרית שבהם בולטת פחות. יש להגיח כי הדבר גובע מכך שכלי-הנשק זה נתגלה כפגיע מאוד, וכן יכולתו ללחימה חכליתית בטנקים — מוגבלת. ניתן לשער כי אפשר שיעלם ממערכות החימוש, וכי את מקומו יתפסו תותחים בעלי היסע-עצמי ומשוריינים שקוטנם בין 7,5 ל-9 ס"מ — כלים המוכשרים יותר לנוע יחד עם חיל-הרגלים, לפחות בסוגי שטח שאינם מבוטרים ביותר. נשאלת השאלה: תותחים אלה, האם ישארו במסגרתו של גדוד הרגלים? דבר זה נתון בספק. אם נדון לפי המתרחש בצבא ארה"ב, יש לשער כי הם ימצאו את מקומם במסגרת הדיביזיה, או רגימנט הרגלים — ומשם יהיו מוקצים ליחידות שבר-גים הנמוכים יותר, לפי הצורך.

אפשר שיהיה זה חסר-ענין אם נציין כאן דרך-אגב מגמה, מפתיעה במקצת, הניכרת עתה בכמה צבאות זרים. מגמה זו — פניה לביטול המקלעים הבינוניים שבפלוגת-

הקורא יבחין על נקלה כי מכמה בחינות אין הסבי שלמה.

באהת החוברות האחרונות של הבמה הצבאית השבועית בלשון הצרפתית, הירחון "ההשקפה הצבאית השביעית" ("Revue Militaire Suisse") מפרטס קפ"א. באך סקירה, זוגמאות להפעלת הנשק הכבד של גדוד בהתקפה, לפי נסיונות מלחמת 18—1914 ובעיקר — מסעיה-המלחמה 45—1940. בפתח סקירה זו, אשר הדוגמאות שבה מעניינות למדי, מעלה קפ"א באך כמה מחשבות בענין התפתחות הכוחות-המסייעים, המופ"עליט בצותא עם יחידות רגלים. תוך-כדי כך מציין הוא כמה מספרים מאלפים, המעידים על התמורות בהערכת העצמה הנחוצה של נשק-רגלים מסייע — תמורות, אשר ודאי שהן משקפות גם מציאות טקטית משתנה.

ההרי הדברים כלשונם:

אחד הקוים-האופייניים, המציינים את מלה"ע השנייה, יש לראות במגמה לשיתוף פעולה יותר ויותר נרחב — ובצורות שהיו יותר מקוריות ומחדשות — בין החילות וכלי-הנשק השונים. המטוס, הטנק או משחית-הטנקים, תותח-הסער וכן הארטילריה הגנרל-מטור סית — כל אלה הגיעו למצבים בהם פעלו במתואם עם חיליה-ותחתנים או עם כלי-הנשק הכבדים של חיליה-רגלים, וכן למצבים בהם היה עליהם לשמש כחליף להללו, במידה שאלה האחרונים לא הספיקו לאבטחת פעולה מהירה, או רבת מחץ, כפי שנדרש אותה שעה. אכן, כלי-הנשק-המלויים של חיליה-רגלים עצמו — הגם שהוחזקו לפועלים בתפקידים ע"י אמצעי קרב רבי-עצמה מהם, או גידיים מהם — לא הפסידו בכל זאת אף לא קורטוב

צבא גרמניה		צבא רוסיה		צבא ארה"ב		כלי-הנשק
1945	1939	1945	1939	1939	1939	
9 (50 מ"מ)	4	12 (50 מ"מ)	3	9 (60 מ"מ)	3	מרגמות
6 (81 מ"מ)		9—6 (82 מ"מ)	6	6 (81 מ"מ)		
15	4	18—21	9	15	3	ס"ה
14	12	15	12	14	12	מקלעים בינוניים (כולל אלה שב-מחלקות הנשק של הפלוגות הרובאיות).
4	2	4 (45 מ"מ)	2	3 (57 מ"מ)	3 (37 מ"מ)	תותחי רגלים (כאן כולל מושג זה. את התותחים הנ"ט של הרגלים) *

התערבותו הוא במהלך הקרב, אף לאחר שמסר לרשות מפקדי הפלוגות כמעט את כל האמצעים המסייעים אשר היו לרשותו לפי תקן חימושו של הגדוד. בזירת קוריאה היו האמריקאים נוהגים לכוון צותיקרב מעורבים אשר היה להם, למשל, הרכב כדלקמן: גדוד רגלים; גדוד הובצרים בני 10.5 ס"מ בן 3 סוללות (18 כלים); מחלקת מרגמות כבדות (107 מ"מ); מחלקת חיל הנדסה; ומחלקת סיור. כתוצאה מכך היה למפקד גדוד הרגלים — אשר הוא שפיקד על צות הקרב — בכל מצב שהוא האפשרות להשפיע על מהלך לחימתן של פלוגותיו, ואפילו היתה נדיבותו בהקצאתן להן כלים מסייעים, גדולה ביותר. כמוכן שהעובדה כי חיקוי לנוהג מעין זה, ואפילו בתחומים צנועים יותר, איננו בא כלל בחשבון אצלנו (דהיינו, בבצא שביצריה), פרט למקרים היוצאים בהחלט מגדר הרגיל — ידועה ומוכנת לכל אחד, וכולנו מכירים את הסיבות לכך.

קמסייעת של גדוד רגלים; האמת היא כי יש הנוטים לחשוב שפלוגה זו נתברכה בעצמה גדושה של כלי נשק בעלי מסלול תעופה שטוח. דומה, כי יש לראות בכך גם גילוי לנטיה להקטין את משקלו של גדוד הרגלים, עמוס אמצעי הקרב השונים, מתוך שאיפה להחזיר לו את גמישותו וקלות הפעלתו כבראשונה.

באותם צבאות אשר לרשותם, סולם צלילים נכבד ומסועף של אמצעי אש, גובר והולך הנוהג לצרף אל הפלוגות הרובאיות לפני ההתקפה כלי נשק כבדים מן הפלוגה המסייעת של הגדוד — אשר היא, לכאורה, צריכה היתה להיות את עתודת ההכרעה שבידי מפקד הגדוד, המאפשרת לו להשפיע מצידו על מהלך הקרב. אלא שכלי הנשק המוקצים במצבים אלה לגדוד עצמו — מן המצוי לרשות רגימנט הרגלים, מן הארטילריה או מן הטנקים — גורמים לו, למפקד הגדוד, כי יכול יוכל לתת לפלוגותיו (ולאויב) להרגיש את

אימון והדרכה

לענין אימון החייל הפרט בסוגית הלחמה האטומית

חשובות של לימוד זה היא הקטנת אותו רגש פחד, הנגרם כתוצאה מחוסר ידיעת דרכי ההשפעה האטומית; שכן, בכוחו של הפחד מפני לחמה אטומית להזיק ליחידה, לעתים, יותר משעולות להזיק התוצאות הפיזיות של התפוצצות אטומית. הונאת האויב היא החשובה בדרכים להבטחת המהפכה ליחידה. יש להצטער על כך כי עד כה המעטנו להדגישה, אי לכך יש לשוב ולהחיותה בכל הדרגים, באשר לחייל היחידה, הרי לא נדרשת ממנו אלא שמירה יסודית על כללי ההסוואה, וזה בכדי לשלול מאת האויב אינפורמציה שעליה יוכל לבסס את בחירת מטרותיו. אשר לעמדות ולמקומות תנוחת גייסות — חייבים כולם להיות מוסוים ומוסתרם היטב.

כן דרושה הדרכה מקיפה בנושא העזרה הראשונה. היקפם הנוכחי של גורמי הטיפול הרפואי אינו מספיק בשביל לאפשר הגשת עזרה ראשונה ליותר מאשר חלק מהמספר המשוער של נפגעי מלחמה אטומית. אי לכך יש לתת הדרכה מעודכנת בנוגע לטיפול בכיות חמורות, למניעת הלם, ולעצירת זיבתרדם רצינית.

כן יש לשים את הדגש על אימון בהקמה חפוזה של ביצורי שדה והחזקתם במצב תקין. דרושה הבנה מלאה לערכו הגדול של מחסה — ויהי הדל ביותר — בפני קרינתו של החום, הנוצר בעקבות התפוצצות אטומית.

החיפוש אחרי דרכים לסגל את הצבאות לעמידה במבחן אפשרי של מלחמה אטומית מעסיק עתה הרבה את מוחותיהם של קצינים חושבים בקרב הצבאות הגדולים.

„דוקא עתה, בתקופה האטומית, חייב האימון בהסוואה, התחפרות ועזרה ראשונה לתפוס מקום חשוב ביותר באימונו של החייל הפרט — דעה זו מביע קולי א.ל. רוני במאמרו „טקטיקה יבשתית במלחמה אטומית“ שהופיעה בירחון „כוחות הקרב“ האמריקאי (חוב' אבגוסט 1954). הפרק המובא לקמן הוא קטע ממאמרו הנ"ל, ודן במסקנותיו לגבי האימון בלבד.

★ ★ ★

האימונים, המרבים את סיכויי הצלחתו של כל מבצע שהוא, הופכים להכרח מוחלט במלחמה אטומית.

כל חייל חייב לדעת ולהבין במלואם את דרכי ההשפעה העיקריות של הפצצה האטומית וללמוד להתגונן בפניהם.

לימוד זה מהווה את הדרך היעילה ביותר שבאמצעותה ניתן להקטין, במידת האפשר, את השפעותיה של התקפת אויב. אחת התוצאות ה-

1. כמוכן, שכאשר המדובר הוא בפלוגה מסייעת של גדוד אמריקאי, למשל, הרי יש להביא בחשבון, בכלל כלי הנשק שטוחי המסלול שבו, גם את הקנים ללא רתע, הנכללים במבנה של הפלוגה המסייעת בצבא ארה"ב.

ביתדות. יש בה כדי לספק לחיילים הגנה בעת התחפרותם, וביכולתה למנוע פגיעות. שוחת-שועל עם מחסה-מעל-לראש — הריהי בבחינת דרישה מינימלית. מכאן שיש להכניס לתכנית-האימונים של החייל-הפרט אימון בהתחפרות ב-עזרת חומר-נפץ, בכלי-התחפרות שונים של יד ובהפעלת מכונות-הפירה.

גורמים שיש לשים לב אליהם ולהדגישם באימונים, הם: תנועה בלילות והכנת התקפה בלילה; ניצול ערפל ועשן להסתרת גייסות ול-חיפוי עליהם בפני פעולות החום של התפוצצויות אטומיות; המגמה לפיזור יחידות, והתפזרות כל קבוצות חיילים; השפעת מזג-האוויר על פעולת-ההדף של נפץ אטומי; וכן מסקנות טקטיות כלליות אחרות הכרוכות בהפעלתם ההגנתית וה-התקפתית של כלי-הנשק האטומיים.

באם רוצים אנו, החיילים, לנהוג בהתאם לאחריות שקבלנו על עצמנו, עלינו להתייבב פנים-אל-פנים למול התביעות החמורות שהתקור-פה-האטומית מציגתנו בפניהן. ממילא איננו יכור לים לגרוע מאחריותנו; ואל לנו להיבהל נוכח תביעות אלו. עלינו לגשת ברצינות ובדעה-שקולה לכיצוע השינויים ההכרחיים בתפיסותינו הטקטיות, באימון, ארגון וציוד.

עלינו לסגל את הטקטיקה לתנאים החדשים ולכונן את האימונים בצורה שתאפשר לנו כבר עתה להיות מוכנים לאותו רגע בו יכנסו לתוקף פם אורח-הארגון המחודש ואורח-הציוד החדש. אל-נא תפגר מחשבנתנו פיגור כלשהו! עלינו להתקדם בתכלית-המהירות לקראת שינוי-ער-כין, חידוש-מושגים ודעות, ולהגיע להזדהות דעות בינינו לבין עצמנו. המחשבות שביטאתי

תרנב: א. רוענ ז"ל

הכרת השטח בהגנה

החייל-הפרט בתמרוניס ה"אטומיים" של ה-צבא השבדי. עם ראשית הסימן לנפץ-אטומי — "נתקע" החייל מאחרי המחפה (ולו — מחפה-כלשהו) הסמוך ביותר, מרכיב את מסכת-הגנו ומת-עטף ביריעת-האווהל האישית.

"עוננת-האטום" — פרי ביום-פירוטכני.

כאן מהוות נקודת-מוצא למימוש הגורמים הנ"ל ובין שאתה מזדהה עמם, בין שאתה מסתייג מהם — תן-נא דעתך עליהם! במירוץ זה בין יכולתנו-אנו לבין תביעות-התקופה יפעל הזמן לטובתנו רק אם נדע לנצל כל רגע ורגע בו.

להלן תמצית מאמרו של הקפטן ויס שהתפרסם במחיל השביצרי.

הנסיון מלמד, כי מפקד העתודה ומפקדי ה-משנה שלו חייבים להכיר בגזרתם כל שביל וכל משעול, בלילה כביום; אחרת, בשעת הסכנה, יאבד זמן יקר בתעיה בשטח. אין דרישה זו מסתפקת ביכולת ההתמצאות באמצעות מפה ומצפן; הכוונה להכרה בלתי אמצעית של השטח עצמו.

לגייסות מיליציוניים שנועדו להילחם בקרבת מקומות-מושבם, אוסיינית השאיפה לנצל ניצול מכסימלי אותן גורם אשר בו הם עדיפים על כוחות-פולשים: — הכרת שטחיהם. טבעי על כן כי דוקא בעתונות השביצרית נוהגים להדגיש צד זה של הכוונה למלחמה. אכן, לאמיתו-של-דבר חיוני גורם הכרת-השטח לגבי כל סוג וסוג של גייסות לוחמים.

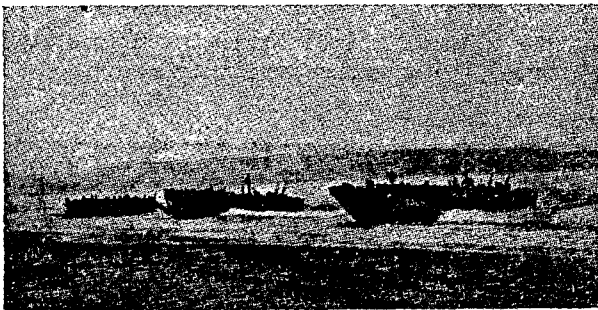
הדגשת הכרת השטח בהגנה דוקא עלולה להיראות מוזרה, לכן, ראוי להצביע על הפרטים בהם היא מכרעת: קודם כל בהפעלת העתודה. זו חייבת להיות מוכנה ומסוגלת לפעול ולהתקיף בכל עת, ובכל מקום שנמצא בגזרת היחידה, במטרה להדוף אויב שחזר ולהחזיר את המצב לקדמותו. גם ההחלפה של יחידות בקו, באופן שתהלוך את דרישות תנאי החזית, דהיינו: במירות ובשקט מוחלט—אינה אפשרית בלי ידיעה מדוקדקת של השטח, של כל העמדות ודרכי הגישה אליהן. וכן הבאת האספקה, פינוי הפצוץ עים, הכנת פשיטות ופטרולים מתוך המערך וכו' וכו'.

ידיעה מדוקדקת של המקום. בינתיים עוסקים מפקדי המחלקות והכיתות בארגון השטח, מתן כינויים לתואים ולעצמים השונים אשר בשטח, ובתכנון והכנת כל הפעולות האפשריות בו. בשטחים קשים יש ותידרש השקעת עבודה מוקדמת רבה, כגון: סימון מעברים על פני מכושולי-מים, במטעים או בסלעים תלולים, והתקנתם; וכו'. אחרי הכנות אלו תתורגלנה היחידות (במסגרת הכיתה והמחלקה) בפעולות השונות, והדגש יושם על ביצוע חלק, מתן פקודות ברור ומהיר, ללא היסוסים וללא איבוד זמן.

רק הכרה מדוקדקת של השטח תאפשר למגן לנצל באופן יעיל את כוח אשו ולמקם את כליו בהתאם לצורך.

לרוב נרתעים עדיין בפני עריכת תרגילי-הגנה ממושכים, הנמשכים ברציפות מספר ימים. והלא אין כמוהם לאימון יחידות-המשנה הקטנות, על אנשיהן, ולפיתוח כל התכונות הרצויות בהם: יומה, דמיון, ערמה, יכולת ארגונית, הרגלי פעולה עצמאית, תשומת-לב לפרטים והסתגלות לתנאים משתנים.

ע"י קיום מגע הדוק ומתמיד עם כל העמדות ומוצבי-הפיקוד, עם תחנות האיסוף ונקודות הר-אספקה בעורף וכו' וכו' אפשר תוך זמן מועט להקנות לכל האנשים, הפועלים באופן עצמאי-כמעט (בקבוצות של שניים, או שלושה איש)

לקח תכונה לקרב

מתלאותיה ולקחיה של הכנה להסתערות אמפיבית

הן לגבי אישים (מהם שכיהנו בשלבי פיקוד גבוהים משלו), והן לגבי תכניות מבצעים ודרכי ביצוע של מבצעים, תוך כדי כך מתאר ומדגים הוא מצבים וסוגיות לאין-ספור מכל שטחי מלאכת-המלחמה. מבחינה זו עשוי הספר לשמש, בקטעים לא מעטים, אף ספר לימוד המעורר לתהיה על בעיות ולשיקול-מסקנות. בדרך הטבע מעלה כל אחת מן הבמות הצבאיות

בעתונות הצבאית האמריקאית מצויים הדים רבים לספר זכרונותיו של גנ' סראסקוט ("שליחויות פיקוד" — "Command Missions") אשר הופיע זה לא כבר, בעל הספר נפרסם כגלוילב — וגלוילב לשון — מאין כמוהו בקרב המפקדים העיקריים של הצבא האמריקאי במלחמת-השניה, ואמנם מצויות בספר הבעות גלויות בתכלית של דעותיו והערכותיו,

הצבא, שכן ההסתערות הגדולה עלולה להיות תלויה כליל ביכולתו של הצי להעלות את הגייסות בחוף בדיק כמתוכנן. גני לוקאס (מפקדו של הקורפוס הששי אותה שעה, אשר עליו הוטלה המשימה) ואנזכי עמדו בתוקף על כך כי חזרה כנ"ל היתה בגדר הכרח גמור. לבסוף נתקבלה דעתנו — ועליאף קושי מסוים נקבע מועד לכך, כשהזמן שנותר עדיין הספיק אך בדוחק להטענת הכוחות אל כלי השיט. תוצאות הגיסון הצדיק אח"כ את התקיפות בה עמדנו על דעתנו.

לצורך החזרה נטענה הדיביזיה (השלישית) בגמלי פוצואולו וגאפולי. לאחר זאת יצאו להתרחק הצי אל הים כדי שריחוקו מן היבשה יספיק לו להתקרבות אל שפוחת החוף ליד סאלרנו, שנקבעו לחזרה. בהיותו ערוך במבנה הנכון, ובמועד המתאים לכך, למען יוכלו גלריהסתערות הראשונים להציג רגלם ביבשה בשעה 0200, בהתאם לתכנוניתנו. האדמירל לאורי הפליג ב"ביסקיין", אולם גני לוקאס העדיף להמתין בשפת החוף כדי לראות את הגייסות בהגיעם אל היבשה. אני הפלגתי באותה גחתת רגלים שנקבעה כספינת המפקדה הדיביזיונית שלו.

כדי להבין לאשורה את כונתו של גני טראסקוט בצינו עובדות אלו, יש להביא בחשבון קטע פודם בתיאור פרשה זאת עלידיו:

"אשר לכוחות הצבא, לא היו כרוכים במבצע הצפוי קשיים מיוחדים לגבי מטה ויחידות כה רבי-גיסון כמו אלה של דיביזיות הרגלים השלישית. אותם ממשולים שנגרמו ע"י ההשהיות בכינוס הכוח הציי, ומקצת חוסר הנסיון בצד הציי — גם עליהם התגברו בלי צרות רבות מדי. הבעיה החמורה ביותר נבעה ממעמדו הכפול של אדמירל לאורי, שפעל הן כמפקד הכולל של כוחות הצי המשתתפים, והן כמפקדו של אותו "כוח משימה", אשר עליו הוטל לשאת להסתערות את דיביזיית הרגלים השלישית שלו (בעוד ש"כוח המשימה" האחר, הסר אף הוא לפיקודו הכללי, נושא את הכוחות הבריטיים). לפי התכניות הראשונות נקבע מקום מפקד הקורפוס הששי

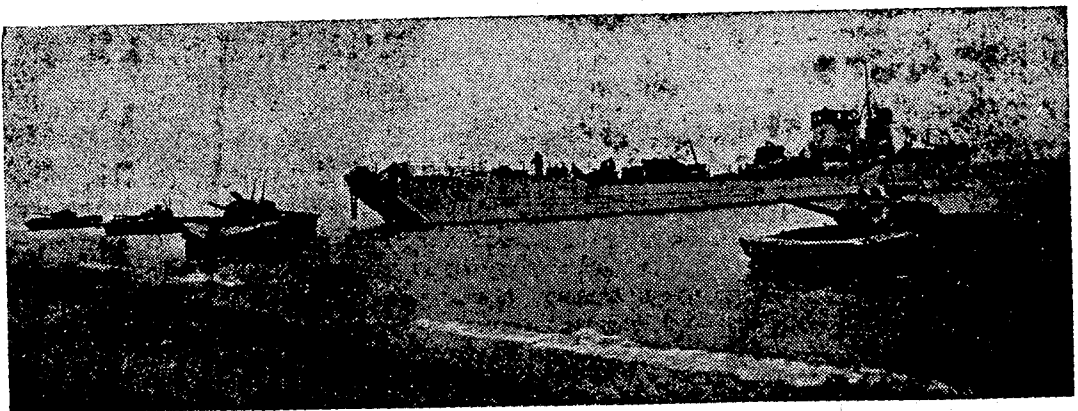
מתוך הספר את הקרוב לה ביותר. כך דו-הירחון של חיל הארטילריה הנגד-מטוסי מצטט במיוחד תחילה את הערכותיו הספקניות הראשונות של גני טראסקוט, בהיותו מפקד הקורפוס האמריקאי-בריטי שפעל ב"ראש החוף" של אנציו בחודשי חורף-אביב 1944 (תחילה היה שם מפקד הדיביזיה ה-3 ולאחר-מכן מונה כמחליף למפקד הקורפוס הקודם) לגבי מידת כושרה של האר-טילריה הנגד-מטוסי באותה גזרת חזית מיוחדת-במינה, בה היו גם תפקידיה קשים-במיוחד — ולאחר זאת, את ציוניו להשיגה הרבים, ולפגיעותיה הקשות בחיל-האוויר הגרמני, בשלב המסיים של הלחימה בחוף אנציו.

כאמור, עשוי המזג להעלות קטעים מאלפים רבים מתוך ספר זה. אחד המחכימים ביותר שבהם הוא זה המוסק בתכונה לקראת העלאת כוחות הבריית בחוף אנציו. (וזאת לזכור: גני טראסקוט, אשר לפני-כך שימש כמשתתף אמריקאי במפקדת המבצעים המשולבים — דהיינו, האמפיביים — הבריטיים, כשדאשה היה אד-מאונטבאטן, ואח"כ פיקד על דיביזיה בעליות בחופי מרוקו, טיציניה ואיטליה, היה ללא ספק אחד הבקיאיים שבמפקדים האמריקאיים בזירה האירופית בסוגיית ההס-חשרות האמפיביית. ואמנם, כעבור זמן נתמנה גם כמפקד-הישייר של הכוחות האמריקאיים אשר עלו בחוף דרום-צפון במבצע "דרגון", באמצע אבגוסט 1944).

והנה לשון הסיפור:

מבצעי העלאת גייסות בחוף אויב — הצלחתם תלויה בהבנה-הדרדית מוחלטת ובשיתוף-פעולה בלב שלם בין כוחות הצבא לבין כוחות הצי עליהם הוטל ביצועה. על אף דעתו הנוגדת של מר צ'יצ'יל, הרי עריכת "חזרה", בקנה-המידה השלם של הכוחות המשתתפים, היא הדרך היחידה שבעזרתה ניתן לבתון את מידת מציאותם של הבנה ושיתוף אלה. לגבי הצד של כוחות הצי חשוב הדבר אפילו יותר מאשר לגבי רוב כוחות

(¹) אשר הביעה בשיתות שנערכו אתו במרקש שבמרוקו ע"י מפקדת בעלייה-בריית בזירת הימית-תיכון.

לריה אל תוך הגלים שהיו "מחוספסים" למדי. כעשרים או יותר מן הללו נתמלאו מים ושקעו. לפי התמונה שנצטיירה מזוהות שטרם הושלמו נמצא כי כליתותוח וציוד הקשר של כשני גדודי ארטילריה, הוטלו הימה. במשך שעות הבוקר המאוחרות יותר הצליחו מספר של כליתותוח, וכן טנקים ומשיחית-טנקים אחדים, לעזוב דרכם בזוהק עד אל היבשה. שפות-החוף היו נתונות במצב של תזוה-והוה, וכל תכנית העליה-בחוף היחה משובשת בתכלית. רק גדודי-הרגלים נמצאו על יעדי-המוצא שלהם, וזאת רק תודות למרצם ולנסיונם של מפקדי הרגימנטים והגדודים. לנוכח התנגדות אויבת היה מבצע זה של עליה ב"חוף אויב" הופך לשואה מוחלטת.

חיפשי אחרי גנרל לוקאס, אולם הוא חזר אל קאנר (טה), לאחר שראה את גדודי הרגלים עולים-בחוף, והודיע לגנ' קלארק כי החזרה הוכתרה בהצלחה מוחלטת. לאחר שעשינו את כל הנחוץ כדי לארגן מחדש את הכוחות, ולהחזיר את היחידות אל אוזרי חנית' שהיה שלהן ליד פוזואולי חזרתי אל מוצב-הפיקוד שלי והכינוי דוח שהיה מבוסס על ידיעות אישיות שהושגו לי בטרם ניתן היה לקבוע את מלוא הפרטים של האסון.

מניתי את כל אשר נותרש שלא כשורה במהלך החוד זה: אף אחד מן הגדודים לא עלה אל החוף במועדו, או במבנהו הנכון — או, לפחות, בשפת-הים הנכונה שלו; שום ארטילריה, טנקים, משיחית-טנקים לא היו בחוף עם האר היום; אבדן סירות ה"דאק" וחלק ניכר של הארטילריה היביוניונית; חוסר קשר; חוסר-שליטה כולט; חוסר אימון בצד הצי — וכן היעדר הכנות נאותות מצד הצי. העירוי, כי העלאתה של היביוניה שלי בחוף אנציו, בדומה למה שנעשה עתה בחזרה — פירוש הדבר ללכת לקראת אסון, אם יקרה שהגרמנים יערכו התקפת-נגד בטנקים זמן לא רב לאחר האר היום; והמלצתי ברוב הדגשה ודחיפות, על עריכת חזרה נוספת לשם תוספת אימון. את הדוחות האלה שלחתי, ע"י קצין ברזר, אל גנ' קלארק והאד' לאורי, ואני עצמי יצאתי מיד כדי למסור דוח זה אישית לגנרל לוקאס, וכאן באה התקלה.

גנ' לוקאס ואנוכי היינו תמימי-דעים לחלוטין לגבי כל פרט בהכנות ובתכנון הנחוץים בשביל מבצע "זיפ" זיף" (כפי שנקרא). הוא הסכים אתי כי אמנם רצויה חזרה נוספת. אולם הרגשותו היתה, כי הוא נתון במצב לא נוח ביחס לגנ' קלארק (מפקד הארמיה החמישית); הוא לא היה מוכן להגיש ערעורים נוספים, הגם שלא היתה לו כל התנגדות לכך כי אעשה זאת אני.

את גנ' קלארק מצאתי כשהודות שלי מונח לפניו. ברור היה כי מודאג הנו, אולם הערות-הפוחתת היתה: "ובכן לוסיאן, הדוח שלך אצלי פה, והוא גרוע. אך לא תהיה לכם חזרה נוספת. המועד נקבע ברמה הגבוהה ביותר. אין אפשרות להשהותו אף לא ליום. אין לכם ברירה אלא לבצע את הדבר". העירוי כי לא חסר בי רצון להוציא-לפועל את המבצע — ושאלו אני מבקש

באנה "ביסקיין" יחד עם האדמירל לאורי — ואילו למפקדת היביוניה השלישית שלי נקבע המקום בנחתת-טנקים, יחד עם המפקד הצי של שיטת נחתת-הטנקים. דהיינו, במשך שלב ההסתערות — שהוא השלב הקריטי ביותר בכל מבצע מעין זה — צפוי הייתי לחוסר-מגע עם מי שהיה ה"שותף" הצי שלי, ולהיעדר קשר אתו, פרט לערוך-האלחוט הרופף-במקצת שבין נחתת-הטנקים לבין "ביסקיין". מחאתי על כך נתקלה בקבלת-פנים קרה רה למדי, כי מפקדת הקורפוס תבעה לעצמה מראש את השטח האוגבל על סיפונה של "ביסקיין", אשר נועד לצרכי הצבא. והענין לא זו ממצב-דברים זה עד לחזרה שלנו.

הכוח-הצי שנקבע למבצע זה כלל 84 אניות-נחיתה לטנקים, 8 אניות-נחיתה לרגלים, 96 נחתת-רגלים, 50 נחתת-טנקים, 4 אניות "ליברטי" — מן הטיפוס שנבנה או בבניה המונית קרוב ל-10,000 טון — בהם הוטענה אספקה ל-10 ימים ושתי אניות-פיקוד; וכן אניות מסייעות — סירות, משחתות וכלי-שיט קטנים יותר — וקבוצה-תומכת שנועדה לביצוע התקפת-הסחה מצפון לשפך הנהר טיבר, לתכליות של הטעיית האויב.

מספר קשרים (1) מן החוף, היה הים התיכון "מחוספס" ומבוחר גלים אותו לילה, הגם שבסמוך לשפוח-החוף היו מיהים שקטים. היה זה לילה לא קל בשביל האנשים, אשר היו דחוסים, כהגים מלוחים" בכלי-השיט הקלים ושוחי-התחתית. אפילו כאשר נכנסו כבר לאזור התובלה" (דהיינו, האזור שבו מבוצעת העברת הגייסות לכלי-שיט המסתערים אל החוף) — אם כך נקבע בתכנית; בדרך-כלל — אזור ההיערכות הסופית להסתערות) לא יכולנו לראות דבר; לא היה בידנו כל אמצעי שלמדנו לדעת אם אמנם היו גלי ההסתערות יוצאים מן הספינות ונעים לעבר שפת החוף בהתאם לתכניות הנחיתה, ואם לאו. עם האר היום נמצאנו כתריסר קשרים מן היבשה, ונוודע לנו מכלי-השיט החוזרים משם כי הגדודים המסתערים יצאו אל שפת-החוף ועלו ביבשה.

בהגיע אל שפת החוף התברר לי כי הגדודים כבר נעו פנימה לארץ, לעבר יעדי-המוצא שלהם, הגם שלא נעדרו עקב כך השתבשות ואיסודי. כי הם הורדו מן הספינות אל כלי ההסתערות במרחק כה רב מן היבשה, עד כי מעטים בלבד מהם עלו בשפוח-הים אשר אמנם נועדו בשבילם, וכל השאר עלו ליבשה באיחור. בשעה 0800 טרם היו בחוף כוחות ארטילריה, טנקים, או משיחית-טנקים איוה שהם, הגם שכל אלה הייבים היו להיות בחוף עם האר היום, יחד עם גדודי-הרגלים. והנה עתה, במקוטעין, הוא אחר זה, עלו מגיעות הידיעות המועד זעות. בשל שגיאה איוה שהיא בניווט, נמצא "אזור התובלה" במרחק רב יותר מן היבשה מכפי שנועד להיות. בעלטה, פתחו האנטי-ים (אניות-הנחיתה לטנקים) את דלתות פתחיהן, הוריו את כבשיהן ושיגרו את סירות ה"דאק" (D.U.K.W.), אשר נשאו את הארטי-

(1) קשר — מידת-מהירות ימית המורה מילימי לשעה.
(2) מקום משכן מפקדת הארמיה החמישית.

עד קצה גבול יכולתו כדי ליישר את העניינים ולהעלותנו
בחוף בדיק כאשר רצוי לנו.
בשעות מאוחרות של אחר-צ, ב-21 בינואר, הפליג
חיל המשלוח.

* *

אכן, על אף ההסתבכות — בשל טעמים מכריעים
שלא היו תלויים בגורמים המקומיים — לקחה של
החזרה רעת-המזל ויקרת המחיר, שתוארה כאן, ניכר
בכל זאת בעלויות בחופי אנציו שבוצעו אח"כ, כאשר
בוצעו. כדברי הגנ' טראסקוט: „לאחר אורח ביצוע
משימתם, בשעת החזרה, אשר גבל באסון ממש — ערכו
לנו עתה חברינו מן הצי עליה בחוף אויב אשר היתה
חלקה ומדויקת-בתכלית, במידה שכמעט ולא תיאמן“.
אכן, קטע קטן זה — כרבים אחרים — בספרו של
גנ' טראסקוט — לקחו ברור: הכרח הוא ללמוד
מתקלות ומהצלחות כאחד, וטוב מכל — לראות מראש
את הפתחים לתקלות.

אלא חזרה נוספת. ודאי, אם הכרעת הכף להצלחה או
לכשלון תהיה תלויה בדחיה של יום או יומיים, יסכימו
ללא ספק השלטונות הבריטיים לדחיה כזאת, אם אך
תוצג בפניהם הבעיה. אך לפי דעתו של גנ' קלארק לא
כך היה המצב; ההנחה היתה כי נוציא את המבצע
לפועל בלי חזרה כלל, ועריכתה של חזרה שנעשתה
היתה כרוכה בצרות. אם נבקש דחיה נוספת ניתקל בסי-
רוב מוחלט. אשר לארטיילריה ולציוד שאבדו לי —
יחליף אותם, אם יהיה הכרח, מן הדיכויזיות הנמצאות
עתה בחזית. עלי להודיעו בכל המקום האפשרי את
מלוא היקפן של האבידות. וזה היה סופו של העניין.
משיצאתי מאת הגנ' קלארק וחזרתי אל פוצואולי,
הלכתי מיד לפגוש את האד' לאורי. גם אותו מצאתי
במצב רוח מדוכדך מאוד. היקפה של התקלה גדל והלך
עם כל ידיעה על כלי-שיט שחזר אל מעגנו, נבחן ואביר
דותיו נקבעו. האד' לאורי היה שרוי בעצב עמוק ורצה
מאוד בעריכת חזרה נוספת. אולם, משיפרתי לו על
שיחתי עם הגנ' קלארק, הבטיחני מפורשות כי הצי יעשה